

Lieta C-380/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 15. maijs

Iesniedzējtiesa:

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 9. maijs

Prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Atbildētāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā:

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG

[..]

**OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF [FEDERĀLĀS ZEMES
AUGSTĀKĀS TIESAS DISELDORFĀ]**

LĒMUMS

Lietā

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. [Vācijas Patērētāju tiesību aizsardzības apvienību federācija]

prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja,

[..]

pret

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG,

atbildētāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā,

[..]

20. *Zivilsenat des Oberlandesgerichts Düsseldorf* [Federālās zemes Augstākās tiesas Diseldorfā 20. civillietu senāts], pamatojoties uz 2019. gada 12. marta tiesas sēdi, [...] **[oriģ. 2. lpp.]** [...]

nolēma:

I.

Apturēt tiesvedību.

II.

Oberlandesgericht Düsseldorf Eiropas Savienības Tiesai prejudiciālā nolēmuma sniegšanai uzdod šādus jautājumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (OV 2013, L 165, 63. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva”) interpretāciju:

- 1) Vai Direktīvas 13. panta 2. punktā noteiktais informēšanas pienākums vispārīgajos noteikumos minēt informāciju atbilstoši 13. panta 1. punktam rodas jau tad, kad tirgotājs savā tīmekļa vietnē, kurā netiek slēgti līgumi, dara pieejamu vispārīgo noteikumu lejupielādi?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai šādā gadījumā tirgotājs izpilda savu pienākumu minēt informāciju vispārīgajos noteikumos arī tad, ja tas informāciju sniedz nevis failā, kas paredzēts lejupielādei, bet citā uzņēmuma tīmekļa vietnes vietā?
- 3) Vai tirgotājs izpilda savu pienākumu minēt informāciju vispārīgajos noteikumos, ja tas patērētājam papildus dokumentam ar vispārīgajiem **[oriģ. 3. lpp.]** noteikumiem atsevišķā dokumentā izsniedz arī paša sagatavotu cenu lapu un specifikāciju, kurā ir ietverta Direktīvas 13. panta 1. punktā noteiktā informācija?

Pamatojums

A)

- 1 Prasītāja ir federācija visām 16 patērētāju apvienībām un 25 citām uz patērētāju un sociāli orientētām organizācijām Vācijā. Tā ir iekļauta tiesīgo iestāžu sarakstā saskaņā ar *Unterlassungsklagegesetz* [Likuma par darbību aizliegšanas prasībām] 4. pantu. Atbildētāja ir kooperatīva banka.
- 2 Atbildētāja uztur tīmekļa vietni, kuras adrese ir *www.apobank.de*. Tīmekļa vietnē nav iespējams slēgt līgumus. Tīmekļa vietnes likumiskajās norādēs atbildētāja

- informē – ko prasītāja šajā ziņā nav apstrīdējusi – par savu gatavību vai pienākumu piedalīties strīdu izšķiršanas procedūrā patērētāju šķīrējtiesā. Turklāt atbildētāja piedāvā iespēju lejupeļādēt vispārīgos noteikumus kā *PDF* dokumentu. Šis dokuments neietver nekādas norādes par gatavību vai pienākumu piedalīties strīdu izšķiršanas procedūrā patērētāju šķīrējtiesā.
- 3 Ja atbildētāja vēlas vispārīgos noteikumus iekļaut līgumā, patērētājs papildus dokumentam ar vispārīgajiem noteikumiem saņem arī atbildētājas sagatavotu cenu lapu un specifikāciju, kuras otrā pusē tā informē par gatavību piedalīties strīdu izšķiršanas procedūrā.
 - 4 Prasītāja uzskata, ka šāda komercprakse ir pretrunā *Verbraucherstreitbeilegungsgesetz* [Likuma par strīdu alternatīvu izšķiršanu patērētāju lietās] (turpmāk tekstā – “*VSBG*”) 36. panta 2. punkta 2. apakšpunktam, jo informācijai esot jābūt sniegtai vispārīgajos noteikumos.
 - 5 *Landgericht* [Apgabaltiesa] noraidīja prasību, kuras mērķis bija piespriest atbildētājam, piedraudot ar precīzāk nosauktām procesuālajām sankcijām, komerciāla rakstura darbībās [oriģ. 4. lpp.] ar patērētājiem izmantotajos vispārīgajos noteikumos pārtraukt informācijas nesniegšanu par to, vai pastāv gatavība vai pienākums piedalīties strīdu izšķiršanas procedūrā patērētāju šķīrējtiesā, kā arī atlīdzināt prasītājam pirmstiesas izdevumus. Pamatojot savu spriedumu, *Landgericht* būtībā norādīja, ka komercprakse, ko apstrīdēja prasītāja, nepārkāpjot *VSBG* 36. panta 2. punktu. Tajā esot paredzēts sniegt informāciju saskaņā ar *VSBG* 36. panta 1. punktu kopā ar vispārīgo noteikumu izmantošanu. Vispārīgo noteikumu publicēšana tīmekļa vietnē jau nav uzskatāma par [noteikumu] izmantošanu, jo [noteikumu] izmantošana paredzot, ka, slēdzot līgumu, viena līgumslēdzēja puse tos izsniedz otrai līgumslēdzēja pusei. Turklāt attiecībā uz *VSBG* 36. panta 2. punkta 2. apakšpunkta prasībām, slēdzot līgumus, esot pietiekami kopā ar vispārīgiem noteikumiem izsniegt atsevišķu instrukciju. Tas tādēļ, ka esot jāvērtē katrs atsevišķais gadījums, vai un kādi vispārīgie noteikumi tiks izmantoti. Tie varētu veidoties arī apvienojot vairākus noteikumu kopumus. Arī informācija par strīdu izšķiršanas iestādi varētu būt vispārīgs noteikums. Visbeidzot, atbildētāja saskaņā ar *VSBG* 36. panta 2. punkta 1. apakšpunktu esot ievērojusi arī informēšanas pienākumu, kas uz to attiecas kā uz tīmekļa vietnes pārvaldītāju. Saskaņā ar Direktīvas 13. panta 2. punktu tīmekļa vietne esot galvenā vieta informācijas publicēšanai.
 - 6 Par to prasītāja ir iesniegusi savu apelācijas sūdzību, ar kuru tā turpina uzturēt savu pirmās instances prasījumu. Tā uzskata, ka [noteikumu] izmantošana 36. panta 2. punkta 2. apakšpunkta izpratnē neparedzot konkrēta līguma slēgšanu. Izšķirošs esot tikai tas, vai tirgotājam vispār tādi vispārīgi noteikumi ir. Tādēļ publicēšana tīmekļa vietnē jau ar to brīdi pamato pienākumu sniegt informāciju vispārīgajos noteikumos. Informācijai ir jābūt pieejamai arī patērētājiem, kas vēl nav vērsušies pie atbildētājas saistībā ar konkrēta līguma slēgšanu. Tādēļ informācijas sniegšana kopā ar vispārīgiem noteikumiem neesot pietiekama. Atsauce uz informāciju tīmekļa vietnē kļūdaini liecina, ka informēšanas

pienākums tīmekļa vietnē un [oriģ. 5. lpp.] vispārīgajos noteikumos ir vienlīdz nozīmīgs. Jau pirmajā instancē tā uzskatīja, ka atsevišķas informācijas lapas izsniegšana ar vispārīgajiem noteikumiem neesot pietiekama, jo Direktīvā ir paredzēts, ka informācija ir jāsniedz vispārīgajos noteikumos. Visbeidzot, informācijas sniegšana vispārīgajos noteikumos ir būtiska jau tādēļ vien, ka patērētāji tai piešķirot īpašu nozīmi. Patērētāji tos vai nu saglabātu vai droši noglabātu, lai it īpaši strīda gadījumā tiem varētu piekļūt.

- 7 Atbildētāja to noliedz un apgalvo, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots.

B)

- 8 Lietas izvērtēšanai būtiskajās Vācijas tiesību normās ir noteikts:

***Gesetz über alternative Streitbeilegung in Verbrauchersachen* [Likuma par strīdu alternatīvu izšķiršanu patērētāju lietās] (VSBG) 36. pants – Vispārīgs informēšanas pienākums**

(1) Tirgotājam, kas uztur tīmekļa vietni vai izmanto vispārīgos noteikumus, patērētājam viegli pieejami, skaidri un saprotami ir:

1. jāsniedz informācija, kādā mērā tas ir gatavs vai tam ir pienākums piedalīties strīdu izšķiršanas procedūrā patērētāju šķīrējtiesā, un
2. jānorāda kompetentā patērētāju šķīrējtiesa, ja tirgotājs ir apņēmis piedalīties strīdu izšķiršanas procedūrā patērētāju šķīrējtiesā, vai ja viņam, pamatojoties uz tiesību aktiem, ir pienākums piedalīties strīdu izšķiršanas procedūrā; norādē iekļauj ziņas par patērētāju šķīrējtiesas adresi un tīmekļa vietni, kā arī tirgotāja paziņojumu par līdzdalību strīdu izšķiršanas procedūrā šajā šķīrējtiesā.

(2) 1. punktā minētā informācija:

1. ir jānorāda tirgotāja tīmekļa vietnē, ja tirgotājs uztur tīmekļa vietni, [oriģ. 6. lpp.]
2. ir jāizsniedz kopā ar tā vispārīgajiem noteikumiem, ja tirgotājs izmanto vispārīgos noteikumus.

(3) No 1. punktā 1. apakšpunktā minētā informēšanas pienākuma ir atbrīvots tirgotājs, kuram iepriekšējā gada 31. decembrī nodarbināto personu skaits bija desmit vai mazāk.

- 9 Prasītājas apelācijas sūdzības apmierināšana ir atkarīga no atbildēm uz prejudiciālajiem jautājumiem, ņemot vērā, ka VSBG 36. pants, ar kuru tiek transponēts Direktīvas 13. pants, jāinterpretē saskaņā ar direktīvu. Saskaņā ar tā formulējumu VSBG 36. panta 2. punktā ir noteikts, ka informācija ir jāsniedz

“kopā ar” vispārīgajiem noteikumiem, ja tirgotājs tos izmanto. Direktīvas formulējums ir atšķirīgs, jo saskaņā ar Direktīvas 13. panta 2. punktu informācija attiecīgā gadījumā ir vispārīgajos noteikumos. Formulējums, ka informācija ir jāsniedz vispārīgajos noteikumos, nevis tikai kopā ar to izmantošanu, atbilst arī citām direktīvas valodu versijām. Tā, piemēram, angļu valodas versijā tas ir “*if applicable, in the general terms and conditions*” vai franču valodas versijā “*le cas échéant, dans les conditions générales*”.

- 10 Šajā gadījumā vispirms rodas jautājums par to, kas ir jāsaprot ar “attiecīgā gadījumā”, kad, tāpat, tirgotājs VSBG 36. panta izpratnē “izmanto” vispārīgos noteikumus. Šajā ziņā *Landgericht* jēdzienu ir izpratusi *Bürgerliches Gesetzbuch* [Civilkodeksa] izpratnē, saskaņā ar kuru lietotājs izmanto līguma vispārīgos noteikumus tādējādi, ka tas, slēdzot līgumu, tos izsniedz otrai līgumslēdzēja pusei. Turpretim ir pamats uzskatīt, ka Direktīvas 13. panta 2. punktā noteiktais pienākums ir jāsaprot tādējādi, ka jau tas vien, ka vispārīgi noteikumi pastāv, nozīmē, ka tajos ir jāietver informācija par strīdu izšķiršanu. Par to liecina salīdzinājums ar otru informēšanas pienākuma gadījumu, kas jau arī balstās tikai uz tīmekļa vietnes pastāvēšanu.
- 11 Tādējādi, ja informēšanas pienākums rodas jau tad, ja vispārīgie noteikumi tīmekļa vietnē ir darīti pieejami lejupielādei, rodas jautājums, kā Direktīvas izpratnē ir jāsaprot “ir” [oriģ. 7. lpp.] vispārīgajos noteikumos. Minētais ir otrā prejudiciālā jautājuma pamatā. Nav šaubu, ka atbildētāja ir izpildījusi tai kā tīmekļa vietnes pārvaldītājai uzlikto pienākumu sniegt informāciju par strīdu izšķiršanu. Tomēr ir jājautā, vai šī informācija, ja vispārīgie noteikumi ir darīti pieejami lejupielādei, vienlaikus nozīmē informāciju vispārīgajos noteikumos. Pret to liecina tas, par ko prasītāja ir pamatoti norādījusi pirmajā instancē, ka patērētājs, kā paredzēts, lejupielādēs vispārīgos noteikumus un tad tajos tieši neatradīs nekādu informāciju.
- 12 Visbeidzot, neatkarīgi no tā rodas jautājums, vai informācija “ir” vispārīgajos noteikumos Direktīvas izpratnē, ja tiem katrreiz tiek pievienota atsevišķa informācijas lapa. Šajā ziņā *Landgericht* ir pamatoti norādījusi, ka ir iespējams un tā ir ierasta prakse izmantot vispārīgos noteikumus, kas sastāv no vairākām daļām, vai izmantot dažādus vispārīgos noteikumus un ka papildu informācijas lapa tad arī ir daļa no vispārīgajiem noteikumiem. Turpretim saskaņā ar prasītājas uzskatu informācija ir jāsniedz katrā vispārīgo noteikumu daļā. Tam par labu noteikti liecina tas, ka patērētājs parasti vispārīgos noteikumus īpaši uzglabās un uzskatīs, ka tajos viņš tiks informēts par gatavību piedalīties alternatīvā strīdu izšķiršanā. Šī garantija nav tādā pašā mērā dota cenu lapas un specifikācijas gadījumā, uz kuriem parasti attiecas biežākas izmaiņas.

[..]